

hvorledes Formue- og Vejlighedsbetingingen skal gennemføres. Jeg skal ikke nægte, at skønt denne Udtalelse vist ikke er ment saaledes, som den er sagt, saa blive mine Betænteligheder ved det Indhold, Vedtægterne skulle have efter Flertalsforslaget, større end tidligere, og navnlig blive mine Betænteligheder ved den Regel, der er givet for Vedtægternes Affattelse, større, navnlig for saa vidt som der er givet Anvisning paa, at Sogneraadene skulle have den afgørende Stemme. Jeg skal i øvrigt kun dvæle ved de Bemærkninger, som den ærede Ordfører fremkom med med Hensyn til Forslagets Bestemmelser om, at den mellemkommunale Bestatning ogsaa skal finde Anvendelse paa Tiende, Jordstyk og Arvefæsteafgifter, og, hvad dermed staar i Forbindelse, Reglen om de juridiske Personers Skattepligt. Det vil jo erindres, at min Indvending mod disse Regler navnlig grundede sig paa, at jeg ikke kunde saa det Spørgsmaal besvaret, hvorfor Erhvervs-kommunen skulde have nogen Indtægt af Tiender o. s. v. Nu har den ærede Ordfører henvist til, at hvis Jorderne ikke havde disse Byrder, Tiende, Arvefæsteafgifter og Jordstyk, saa vilde jo Ejeren økonomiske Stilling være saa meget bedre, saa vilde han altsaa være i Stand til at udrede en saa meget større Formue- og Vejlighedsstat. En lignende Betragtning er kommen frem her i Dag fra et andet æret Medlem. Denne Betragtning tror jeg ikke er berettiget. Det vil vel erindres, at Hartkornskatten jo er lignet paa Jorderne i Henhold til deres Bestaffenhed, men uden noget som helst Hensyn til de Byrder, der hvile paa Jorderne. Hartkornskatten er lige stor, enten Jorden er tiendefri eller tiendepligtig. Gennem Hartkornskatten saa altsaa Kommunerne et Bidrag uden Hensyn til den Forringelse, som Tienden medfører i Jordens Udbytte. Men for Formue- og Vejlighedsstatens Vedkommende maa det jo stille sig saaledes, at, naar en Mand, der ejer en Kapital, vil købe en Ejendom, altsaa omfatte sin Kapital i fast Ejendom, saa vil han komme til at betale mere for Ejendommen, hvis den er tiendefri, end naar den er tiendepligtig. Er den tiendepligtig, beholder han jo en Del af sin Kapital, nemlig den Del af Kapitalen, der svarer til Tiendebyrden. Tiendebyrden bidrager saaledes ikke til at forringe hans økonomiske Stilling. Dette gælder i endnu højere Grad om Arvefæsteafgift og Jordstyk. Skal han udrede den hele Købesum, maa han af med den tilsvarende Del af sin Kapital; kan han derimod saa Lov til at afgøre en Del af

sin Købesum ved at paatage sig Arvefæsteafgiften paa Jorden eller Jordstyk, beholder han jo den tilsvarende Del af sin Kapital. Hans økonomiske Stilling forringes ikke i mindste Maade ved denne Omfætning. Her er kun Tale om, at der gives ham Kredit paa en Del af Købesummen; jeg kan ikke forstaa den Tanke, at denne Kreditgivning skulde bidrage til at forringe den paagældendes økonomiske Stilling. Jeg tror saaledes fremdeles, at der til Grund for denne Bestemmelse om Tiende, Arvefæsteafgift og Jordstyk ligger en uklar Opfattelse af Jordholdet, og jeg savner fremdeles Bevarelse af mit Spørgsmaal: Hvorfor skal Erhvervs-kommunen have Andel i disse Indtægter? — Den ærede Ordfører henviste til mig med Hensyn til Besvarelsen af Spørgsmaalet om, med hvilken Ret man vilde bestatte Aktieselskaber. Det er som Indvending derimod fremsat afskilligt, og navnlig har man henvist til, at man ikke skulde hindre de smaa Kapitaler i at samle sig, for gennem en Samvirken at fremskaffe et større Udbytte. Der er ogsaa kommet andre Betragtninger frem af lignende Bestaffenhed. Disse Betragtninger kunne have deres Gyldighed men kun, naar der er Spørgsmaal om en Statsstat. Naar der skulde blive Tale om en Statsstat paa Aktieselskaber, saa bør Staten tage det Hensyn, saa kan man sige, at Staten ikke skal hindre en Virksomhed, som i øvrigt maa siges at være gavnlig for Samfundet. Men af den enkelte Kommune, i hvilken Aktieselskabet har hjemme og driver sin Virksomhed, kan man ikke forlange, at den skal tage disse højere Hensyn til Samfundets Stilling i det hele taget. For den enkelte Kommune er Jordholdet dette, som jeg tillod mig at fremhæve tidligere, at Kommunen skal have et Vederlag for de Goder, som den yder, og dette Vederlag søger den gennem en Vigning af Udgifterne paa Kommunens Beboere, og, som vi nu altsaa efter dette Lovforslag ville sige, tillige paa dem, der drive Erhvervs-virksomhed i Kommunen. Tage vi nu altsaa det Tilfælde, at om i øvrigt ens Virksomhed drives i Kommunen dels af en fysisk Person dels af et Aktieselskab, saa vil det jo let ses, at disse Virksomheder stille samme Krav til Kommunen med Hensyn til Udgift til Veje, Fattigvæsen, Skoleundervisning o. s. v. I saa Henseende er det for Kommunen det samme, om Virksomheden ejes og drives af en fysisk Person eller den ejes og drives af et Aktieselskab. Hvis den ejes af en fysisk Person, faar Kommunen sit Vederlag gennem Formue- og Vejlighedsbidraget, naar Ejeren har Ophold i Kommunen. Har han